

## PLAN XERAL DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

1. Xustificación baseada no contexto.
2. Identificación e valoración das necesidades.
3. Obxectivos.
4. Descrición das actuacións, medidas e/ou programas para a atención á diversidade.
5. Determinación dos criterios para a organización e distribución dos recursos e a aplicación das medidas propostas.
6. Concreción das actuacións dos distintos profesionais en relación coas medidas deseñadas para o centro.
7. Mecanismos de coordinación e colaboración internos, así como con outras etapas educativas e cos centros adscritos.
8. Canles de colaboración coas nais, pais ou titores e e titoras legais do alumnado e cos diferentes servizos externos ao centro.
9. Protocolos para a solicitude e/ou autorización das medidas extraordinarias.
10. Procesos de seguimento, avaliación e mellora do plan.



## INTRODUCCIÓN

A atención a diversidade é un dos grandes retos para o sistema educativo e, en concreto para os centros escolares, require do axuste da intervención educativa ás necesidades reais do alumnado para asegurar unha acción educativa de calidade, o que esixe aos centros e ao profesorado, unha importante tarefa de reflexión e de traballo, xa que a atención á diversidade é tarefa de todos/as.

Entendemos por diversidade as diferenzas que presenta o alumnado ante as aprendizaxes escolares, diferenzas en canto a: *aptitudes, intereses, motivacións, capacidades, ritmos de maduración, estilos de aprendizaxe, experiencias e coñecementos previos, entornos sociais e culturais...* Estes aspectos conforman tipoloxías e perfís no alumnado que deben determinar, en gran medida, a planificación e acción educativa.

Dentro desta diversidade xeral, algún alumnado precisa dunha atención diferente a ordinaria:

- Por presentar n.e.e (alumnado que requira por un período da súa escolarización ou ao longo dela, determinados apoios e atencións educativas específicas derivadas de discapacidade ou trastornos graves de conduta).
- Por presentar dificultades de aprendizaxe
- Polas súas altas capacidades intelectuais
- Por terse incorporado tardiamente ao sistema educativo
- Por condicións persoais e/ou de historia escolar

Para todos eles, unha vez identificadas as necesidades específicas, será preciso ir adaptando as respostas educativas dende as programacións xerais e as programacións da aula, ata aquelas outras propostas que modifiquen máis ou menos significativamente a proposta curricular, podendo chegar a requirir propostas organizativas diferenciadas e recursos persoais de apoio máis ou menos especializados, sempre dende os principios de normalización e inclusión. É por iso, que priorizaremos as medidas ordinarias e soamente despois consideraranse as medidas extraordinarias, cando se valore e xustifique a súa necesidade.

El PXAD (que formará parte do Proxecto Educativo) será o instrumento que guíe a planificación anual das medidas educativas de atención a diversidade do centro, no marco da Programación Xeral Anual, e coa seguinte base normativa:

**LOE:** *no seu preámbulo* sinalase que a atención á diversidade establécese como principio fundamental que debe rexer toda a ensinanza básica, co obxectivo de proporcionar a todo o alumnado unha educación axeitada ás súas características e necesidades.

*No artigo 22*, referido aos principios xerais da educación secundaria obrigatoria, indícase que esta etapa organizárase de acordo cos principios de educación común e de atención á diversidade do alumnado.

**Decreto 133/2007** polo que se regulan as ensinanzas de educación secundaria obrigatoria, *no artigo 13, apartado 2* sinalase que no caso de detectarse dificultades de aprendizaxe os centros deberán poñer en funcionamento as medidas de atención á diversidade que se consideren máis convenientes ás características do seu alumnado e que poden ser tanto organizativas como curriculares.

**Decreto 229/2011** regúlase a atención á diversidade do alumnado coa finalidade de facilitar o desenvolvemento persoal e social de cada alumno e alumna e o seu potencial de aprendizaxe, facilitándolle a adquisición das



competencias e a consecución dos obxectivos xerais previstos na etapa da educación secundaria obrigatoria.

## 1. XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTEXTO

O IES Leliadoura é un centro de titularidade pública do concello de Ribeira, situado en Frións, Carreira. Escolariza na súa maioría alumnado procedente dos centros adscritos: CEIP Aguiño, CEP Carreira, CEIP Frións e CEIP Olveira.

O Centro imparte as ensinanzas de:

- **E.S.O.**
- **Bacharelato**  
Modalidades: Ciencias e tecnoloxía e Humanidades e ciencias sociais.
- **Ciclos Formativos:**
  - Ciclo Medio de Xestión Administrativa
  - Ciclo Superior de Administración e Finanzas
  - Ciclo Superior de Administración de Sistemas Informáticos en rede.
  - Ciclo Superior de Desenvolvemento de Aplicacións Multiplataforma
- **Programa de Cualificación Profesional Inicial (modalidade C mixta)** con perfis profesionais. Con respecto ao PCPI temos dous grupos no noso centro e dous compartidos co CIFP Coroso (acuden ao noso centro dous días á semana)
- **Aula Específica de Educación Especial**

## 2. IDENTIFICACIÓN E VALORACIÓN DAS NECESIDADES

A identificación temperá das necesidades educativas do alumnado, a súa valoración e a resposta educativa constitúen procesos necesarios para adecuar as medidas e recursos educativos á diversidade.

Todo isto farase a través dos seguintes mecanismos:

- Na avaliación inicial, a comezos de curso e dirixida a toda etapa da ESO..
- Nas xuntanzas da avaliación de cada trimestre.
- Ao finalizar cada curso avaliarase o proceso educativo de cada alumno e de cada alumna.
- En momentos puntuais ao longo do curso, segundo as necesidades detectadas.

En canto a valoración das necesidades, con respecto ao alumnado:

- Existen dificultades no desenvolvemento e afianzamento das técnicas instrumentais básicas: expresión oral e escrita, razoamento lóxico, cálculo mental.
- Non hai adquiridos hábitos de traballo. Deficiente organización do traballo persoal (calendario, horario diario de estudo, axenda). Emprego dun método de estudo memorístico. Non teñen adquirido as técnicas de traballo intelectual (lectura comprensiva, subliñado, resumo, esquemas...).

En canto aos pais, nais, titores legais do alumnado:

- Necesidade de supervisión dos hábitos de estudo e a organización.
- Colaboración co centro para apoiar o traballo desenvolvido polos docentes.



- Maior comunicación co centro educativo (reunión de presentación do novo curso, entrevistas individuais no primeiro trimestre e ao longo do curso).
- Implicación dos pais/nais para participar nas actividades organizadas polo centro: reunións, charlas, escola de pais e nais,...

Con respecto as necesidades detectadas en relación ao profesorado:

- Dificultades para coordinarse co equipo de profesorado así como co profesorado de pedagogía terapéutica.
- Dificultades para coordinarse o Departamento de Orientación cos titores e as titoras por non existir un tempo de coordinación, xa que non hai unha sesión semanal de coordinación da orientadora cos titores/as.
- Problemática á hora de atender individualmente a un alumno ou alumna con necesidades específicas de apoio, xa que dentro dun mesmo grupo hai alumnos e alumnas con necesidades diferentes.

En relación ao alumnado no centro, atópase un elevado índice de dificultades xeneralizadas de aprendizaxe nas áreas instrumentais, fundamentalmente con referencia ao uso das linguas en xeral a nivel expresivo (oral e escrito) e receptivo, precisando adoptar medidas organizativas e curriculares axeitadas segundo as circunstancias.

A maioría do profesorado atópase con destino definitivo no centro, o que posibilita que haxa unha continuidade no seu traballo, pero tamén está o inconveniente de que ano tras ano diminúe o cadro de persoal docente. Esta situación impide establecer actuacións variadas que favorezan a atención á diversidade do alumnado.

### 3. OBXECTIVOS

- Aceptar e valorar as diferenzas do alumnado como un feito de enriquecemento na comunidade educativa
- Asegurar que todo o alumnado, sen distinción, acade, dentro das súas posibilidades, o grao máximo das súas capacidades, do seu desenvolvemento persoal, social e emocional, así como das competencias básicas e dos obxectivos educativos establecidos en xeral para a etapa da ESO.
- Diseñar, planificar e desenvolver medidas eficaces de tipo organizativo e curricular, que dean resposta as características e necesidades do alumnado.
- Potenciar a coordinación das liñas de actuación do profesorado que interveña no proceso educativo de cada alumno/a .
- Fomentar a titoría e a orientación como instrumentos para a prevención, detección e atención do alumnado con necesidade específica de apoio educativo (ANEAE).
- Promover a creación e difusión entre o profesorado de materiais, bibliografía, estratexias educativas.....
- Establecer os mecanismos oportunos para garantir unha adecuada coordinación entre os diferentes profesionais implicados na atención á diversidade: titores/as, profesorado, familias e servizos externos ao centro.
- Valorar a importancia da convivencia e crear un ambiente de traballo e compañerismo que axude a mellorar o desenvolvemento persoal, social e cognitivo do alumnado.
- Crear un clima de cooperación entre o centro e as familias, para favorecer o desenvolvemento do alumnado.
- Asesorar ás familias sobre pautas educativas e recursos sociais, sanitarios, etc

## 4. ACTUACIONES, MEDIDAS E PROGRAMAS

### ACTUACIONES:

- ✓ Tomar as decisións e adoptar as medidas que optimicen a acción educativa, respondan ás necesidades do alumnado e contribúan á consecución das competencias e dos obxectivos das diferentes etapas e ensinanzas.
  
- ✓ Diseñar e poñer en práctica accións preventivas e de detección temperá, garantindo un tratamento educativo personalizado e adaptado á realidade de cada alumna e de cada alumno.
  
- ✓ Concretar e desenvolver os principios de atención á diversidade nas decisións de carácter pedagóxico, organizativo e de xestión do centro.
  
- ✓ Desenvolver medidas e actuacións de tipo curricular, relacional e organizativo para promover a convivencia, a non discriminación e o respecto polas diferenzas.
  
- ✓ Optimizar a organización dos recursos do centro para atender e dar resposta ás necesidades de todo o alumnado, en particular daquel con necesidade específica de apoio educativo.
  
- ✓ Potenciar a acción titorial e orientadora por parte de todo o profesorado.
  
- ✓ Promover a implicación das nais, pais ou titores e titoras legais do alumnado no proceso educativo.
  
- ✓ Impulsar a participación do profesorado en actividades de formación e innovación, así como o intercambio de experiencias no ámbito da atención á diversidade.





✓ Adoptar, no ámbito da súa autonomía, cantas outras actuacións favorezan a atención á diversidade do alumnado, contando, cando cumpra, coa correspondente autorización.

## **MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE**

Enténdese por medidas de atención á diversidade aquelas actuacións, estratexias e/ou programas destinados a proporcionar unha resposta axustada ás necesidades educativas do alumnado. Estas medidas clasifícanse en ordinarias e extraordinarias .

Son medidas ordinarias de atención á diversidade todas aquelas que faciliten a adecuación do currículo prescrito, sen alteración significativa dos seus obxectivos, contidos e criterios de avaliación, ao contexto sociocultural dos centros educativos e ás características do alumnado. Estas medidas teñen como finalidade dar resposta ás diferenzas en competencia curricular, motivación, intereses, relación social estratexias, estilos e ritmos de aprendizaxe, e están destinadas a facilitar a consecución dos obxectivos e competencias establecidas nas diferentes ensinanzas.

### **Medidas ordinarias:**

Entre as medidas ordinarias de atención á diversidade inclúense:

**a) Adecuación da estrutura organizativa do centro (horarios, agrupamentos, espazos) e da organización e xestión da aula ás características do alumnado.**

Os agrupamentos, a confección de grupos e horarios estableceranse de acordo cos principios: normalización e inclusión, equidade, igualdade de oportunidades e non discriminación, flexibilidade, interculturalidade e promoción da convivencia.

No primeiro claustro do curso serán concretados e aprobados os criterios pedagóxicos para a elaboración de horarios do alumnado así como a comunicación do número de grupos de cada materia.

No que respecta aos espazos, priorizaranse as seguintes actuacións:

- Creación de ambientes acolledores, estimulantes, cómodos e personalizados.
- Organización flexible da aula.
- Facilitación do acceso do alumnado aos diferentes espazos e instalacións: laboratorios, departamentos didácticos, departamento de orientación, biblioteca do centro, ximnasio, etc.

**b) Adecuación das programacións didácticas ao contorno e ao alumnado. Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos e outras que promovan a inclusión. Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación.**

No mes de setembro as xefaturas dos departamentos concretarán nas correspondentes programacións didácticas os elementos establecidos segundo a normativa vixente.

Así mesmo, cada profesor/a, desde a súa materia, adaptará a programación didáctica do seu departamento a cada grupo de alumnos/as en particular, unha vez realizada a avaliación inicial dos diferentes grupos, en:

**Nos obxectivos e contidos:**

Adequando os obxectivos ás peculiaridades da aula e do alumnado do grupo-clase.

Precisando cales son os obxectivos e contidos mínimos de cada unidade didáctica.

Seleccionando e priorizando aqueles contidos que sexan funcionais para o alumnado e que lle permitan aprender por si mesmo.

Establecendo secuencias de contidos que aseguren aprendizaxes básicos para todos e coñecementos de maior complexidade para algúns.

## Metodoloxía:

Como punto de partida é necesario crear un clima positivo de respecto, confianza e esixencia tanto entre o profesorado e o alumnado como entre o alumnado.

Para conseguir este propósito, o profesorado poderá establecer diferentes tipos de agrupamentos dentro da aula para atender á diversidade:

- Traballo en pequeno grupo para favorecer a relación entre o alumnado, a cooperación e a colaboración. A través desta proposta de traballo buscarase aproveitar as habilidades de cada un para o traballo en común.
- Titorización nalgunhas actividades por un compañeiro/a da aula (aprendizaxe entre iguais).
- Aprendizaxe por proxectos.
- Traballo individualizado profesorado/alumnado en momentos moi determinados e breves que favorecerán a seguridade do alumnado.

## Actividades:

- Diversidade de actividades para cada contido.
- Actividades secuenciadas segundo a súa dificultade (cada alumno/a vai realizando e, unha vez superadas, pasan ás de nivel seguinte).
- Existencia de actividades de libre elección.
- De reforzo (para todo o grupo como repaso ou para alumnado con dificultades de aprendizaxe).
- De ampliación (para alumnado avantaxado).

## Avaliación:

- Realización dunha avaliación inicial ao comezo do proceso de ensino-aprendizaxe.
- Selección de técnicas e instrumentos de avaliación múltiples e variados.
- Diversidade nos criterios de cualificación: nota das probas, dos exames de trimestre, traballos de aula, actitude, comportamento, asistencia...

- Contextualización dos criterios de avaliación seguindo os mesmos criterios de adecuación empregados ao contextualizar os obxectivos

### **e) Aula de atención educativa e convivencia e medidas e actuacións destinadas á mellora da convivencia.**

As aulas de atención educativa e convivencia son aquelas establecidas para atender ao alumnado que, pola súa conduta disruptiva, impida o normal desenvolvemento do traballo do seu grupo-clase. Nelas, este alumnado, baixo a responsabilidade do profesorado de garda na dita aula, realizará tarefas específicas correspondentes ás aprendizaxes básicas do curso do que proceda.

Ningún alumno ou alumna poderá ser derivado a unha aula de atención educativa e convivencia sen actividades ou tarefas para realizar durante a súa permanencia nela. Correspóndelle ao profesorado que remita alumnado a esta aula establecer as tarefas que cada alumno ou alumna deberá realizar, corrixilas e avalialas.

Os pais, nais, ou titores legais deberán ser informados pola xefatura de estudos, cada vez que os seus fillos ou fillas asistan á referida aula, indicándoselles a incidencia que o motivou.

Para atender esta aula a xefatura de estudos establecerá gardas específicas nas que considerará a todo o profesorado do centro.

### **f) Desdobramentos de grupos.**

É unha medida organizativa de atención á diversidade que permite desdobrar un grupo moi numeroso para prestar unha atención máis individualizada ao alumnado.



Preferentemente realizárase nos grupos onde o número total de alumnado por grupo supere os 20 alumnos/as e o centro conte cos recursos necesarios. Priorizaranse, de ser necesario, nas áreas instrumentais nas materias de linguas e matemáticas e nos primeiros cursos da ESO.

Asemade realizaranse desdobrementos na área de Ciencias da Natureza e nas materias de Bioloxía e Xeoloxía, Física e Química e Lingua Estranxeira.

### **g) Reforzo educativo e apoio do profesorado con dispoñibilidade horaria.**

O reforzo educativo é unha medida ordinaria de atención á diversidade que afecta a elementos non prescritivos do currículo, é dicir, á secuencia de contidos, ás formas e instrumentos de avaliación, á organización da aula, ós agrupamentos de alumnos e a todo aquilo incluído dentro do ámbito da metodoloxía.

As medidas de reforzo educativo non suporán necesariamente medidas extraordinarias nin necesitarán de autorización para ser levadas a cabo, e realizaranse segundo se establece a continuación:

- a) Estarán dirixidas a aqueles alumnos e alumnas que coa modificación de elementos non prescritivos do currículo poden seguir o proceso ordinario de ensino-aprendizaxe.
- b) Serán elaboradas polo profesor ou profesora que imparte a área ou materia na que o alumno necesita a medida de reforzo, co coñecemento do titor ou titora. Este comunicarllo ó equipo directivo e á familia do alumno ou alumna.
- c) O seu desenvolvemento levarase a cabo no contexto escolar ordinario e polo profesor ou profesora do alumno que imparte a área ou materia, coa colaboración, se é o caso, doutros profesionais. Esta colaboración non poderá substituír en ningún caso a actuación habitual do profesor.



As medidas de reforzo educativo reflectiranse no expediente académico do alumno como reforzo educativo. Faranse constar cun comentario no informe correspondente ás familias e non terán constancia no libro de escolaridade.

A constancia do reforzo educativo e a valoración da súa utilidade para o alumno obxecto de medidas de reforzo serán un requisito previo para a participación deste nun programa de diversificación curricular na Educación Secundaria Obrigatoria.

## **h) Programas de enriquecemento curricular**

### **Medidas de enriquecemento para alumnado con sobredotación**

Estas medidas baséanse na individualización da ensinanza e consisten en deseñar programas axustados ás características de cada alumno ou alumna, ao tempo que estes se manteñen co seu grupo clase. Teñen a vantaxe evidente de non producir consecuencias negativas na súa socialización.

En ocasións, o enriquecemento tense entendido como a elaboración de programas paralelos aos ordinarios, que se aplicaban de xeito simultáneo a eles e que non tiñan conexión coas actividades que realizaba o resto da clase. A día de hoxe recoméndase optar por axustes no programa ordinario, é dicir, por adaptacións do currículo que se acomoden ás súas necesidades concretas de aprendizaxe e desenvolvemento e que serán tanto máis significativas canto maiores sexan esas necesidades educativas.

Como todas as medidas de adaptación curricular, deben ser establecidas como un contínuum que vai desde as medidas máis xerais nos documentos do centro, pasando polas adaptacións da aula (na metodoloxía, nos materiais, nos agrupamentos, etc.) ata chegar á adaptación curricular individualizada, que está suxeita a unha regulación específica establecida na nosa normativa. Na elaboración das adaptacións curriculares individuais de alumnado con sobredotación, o máis frecuente é o uso de dous tipos de estratexias:

- As adaptacións curriculares de ampliación ou enriquecemento vertical: consisten en aumentar a cantidade de contidos por aprender nunha ou varias áreas.
- A ampliación curricular de enriquecemento horizontal: o aumento cuantitativo de contidos queda nun segundo lugar, mentres que prevalece a súa profundidade e a realización de interconexións entre os contidos que se aprenden.

### **i) Programas de reforzo nas áreas instrumentais básicas.**

Os programas de reforzo nas áreas instrumentais básicas (lingua castelá e literatura, lingua galega e literatura e matemáticas) estarán baseados nos mínimos exisibles das áreas para o curso que corresponda, e suporán a atención personalizada para lograr o grao de dominio suficiente expresado nos ditos mínimos.

Están dirixidos a alumnado de 1º curso que accedese á ESO por imperativo legal, aquel que repita 1º curso, aquel que promocionase a 2º sen superar todas ou algunha das áreas instrumentais, ou aquel que repita 2º curso.

O alumnado que curse os programas de reforzo de áreas instrumentais básicas quedará exento de cursar a materia de segunda lingua estranxeira.

Para a avaliación de alumnado que participe nestes programas, os departamentos didácticos establecerán, na súa programación, o procedemento para a cualificación das materias pendentes ou da nota final do curso correspondente.

A impartición das linguas galega e castelá correponderalle preferentemente ao profesorado aos departamentos de Lingua Castelá, Lingua Galega, Inglés, Francés, Latín e Grego; a impartición da área de Matemáticas correponderalle



---

preferentemente aos departamentos de Matemáticas, Física e Química, Bioloxía e Tecnoloxía.

### **j) Programas de recuperación de materias pendientes.**

No suposto de alumnado que promocioe a 2º curso coas áreas instrumentais superadas e con outras materias suspensas, cando o departamento correspondente conte con profesorado que non teña o seu horario lectivo completo, poderase establecer un programa para a recuperación das aprendizaxes das ditas materias.

As ensinanzas do programa de recuperación de materias pendientes estarán baseadas nos mínimos esixibles do curso correspondente e a súa avaliación corresponderalle ao profesorado que imparte dito programa.

O alumnado que curse os programas de recuperación poderá quedar exento de cursar a materia de lingua estranxeira.

### **k) Programas específicos personalizados.**

O alumnado repetidor de 1º ou 2º curso seguirá un programa específico personalizado, orientado á superación das dificultades comunicadas polo seu profesorado titor do curso anterior no informe de avaliación final e considerando a información obtida no proceso de avaliación inicial.





Este programa será elaborado polo departamento da área ou materia correspondente e deberá incluír actividades de aprendizaxe para realizar semanalmente.

Os programas específicos personalizados deberán contemplar, ademais a posible incorporación do alumnado a un programa de reforzo de áreas instrumentais básicas ou de recuperación doutras áreas. Cando un alumno ou alumna asista a un programa de reforzo nunha área determinada poderá quedar eximido da realización do programa específico personalizado na dita área.

O alumnado repetidor de 3º ou 4º seguirá un programa específico personalizado nas mesmas condición que có alumnado de 1º e 2º cursos, agás a súa incorporación aos programas de reforzo ou recuperación.

Corresponderalle ao profesorado que imparta cada área ou materia facer o seguimento de cada alumno ou alumna na realización das tarefas propostas polo departamento correspondente e comunicarllo ao profesorado titor que debará facerllo chegar ás familias para o seu coñecemento e colaboración.

## **I) Programas de habilidades sociais.**

No centro existen tres programas de habilidades sociais. Un “*Programa básico de habilidades sociais*” que forma parte do Plan de Acción Titorial; ten un carácter máis preventivo; e está dirixido ó conxunto do alumnado.

O “*Programa de habilidades sociais para o alumnado remitido reiteradamente á aula de atención educativa e convivencia*”, e o “*Programa de habilidades sociais para o alumnado sancionado coa suspensión do dereito de asistencia ó centro*”, Estes programas aparecen recollidos na *Circular 8/2009*,



*pola que se regulan algunhas medidas de atención á diversidade para o alumnado de educación secundaria obrigatoria, como accións a desenvolver no centros para favorece-la mellora da convivencia.*

O “*Programa de habilidades sociais, para o alumnado remitido reiteradamente á aula de atención educativa e convivencia*” posúe un carácter reactivo ou correctivo, e necesitará dunha intervención máis individualizada co alumnado por parte da orientadora do centro fundamentalmente, pero coa colaboración se é preciso, de diferentes membros da comunidade educativa.

## **Medidas extraordinarias:**

### **a) Adaptacións curriculares.**

Entendese por adaptacións curriculares as modificacións dun ou de máis elementos prescritivos do currículo, como son os obxectivos, os contidos e os criterios de avaliación, para atende-las necesidades educativas dun alumno ou alumna motivadas tanto por unha determinada dificultade persoal como polas súas capacidades excepcionais.

O referente de toda adaptación curricular serán os obxectivos xerais de etapa, concretados no proxecto curricular do centro para cada ciclo ou, no caso do 2º ciclo da educación secundaria obrigatoria, para cada curso.

Os obxectivos poderán pertencer, se é o caso, a outro ciclo ou etapa distinto do que curse o alumno obxecto de adaptación curricular.

Decidirase a conveniencia de elaborar unha adaptación curricular para un alumno determinado, unha vez esgotadas outras medidas ordinarias de intervención educativa.

A elaboración e o desenvolvemento da adaptación curricular, agás casos excepcionais, levarase a cabo no contexto educativo ordinario.



## Condicións.

As adaptacións curriculares precisarán a autorización da inspección educativa correspondente. As condicións de realización serán as seguintes:

- a) Serán elementos do currículo susceptibles de modificación os obxectivos, que poderán ser reaxustados, reducidos, suprimidos, complementados ou ampliados, se é o caso; os contidos, que tamén poderán ser modificados, complementados e mesmo suprimidos; e os criterios de avaliación, que poderán ser adaptados, complementados, modificados e mesmo suprimidos.
- b) Estarán dirixidas a alumnos e alumnas que por diversas razóns educativas, sociais, culturais, por padecer déficit de calquera índole ou por posuír cualidades excepcionais, non poden segui-lo proceso ordinario de ensino aprendizaxe sen medidas de modificación esencial do currículo de referencia.
- c) O seu deseño e desenvolvemento será responsabilidade do profesor ou profesora que imparte a área ou materia ó alumno, coa colaboración do seminario ou departamento didáctico, co asesoramento do responsable da orientación educativa do centro, se existe, ou do equipo psicopedagóxico de apoio de sector e, se é o caso, de calquera outro profesional que participe na atención ó devandito alumno.
- d) Terán unha duración mínima dun ciclo educativo, agás no 2º ciclo da educación secundaria obrigatoria no que poderán desenvolverse só nun curso.
- e) O seu desenvolvemento realizarase integrado, na medida do posible, nas accións educativas ordinarias do grupo de alumnos de referencia.

Normativa:

Orde do 6 de outubro de 1995 (DOG do 7 de novembro de 1995)

Disposición Adicional Quinta da Orde do 30 de setembro de 2004

Artigo 5º da Orde do 21 de decembro de 2007 (DOG do 7 de xaneiro de 2008)

### **b) Agrupamentos flexibles.**

Convén, en determinados casos, establecer agrupamentos específicos transitorios para apoia-lo alumnado con dificultades xeneralizadas de aprendizaxe naquelas áreas curriculares que, ben por teren carácter



instrumental como é o caso das linguas e as matemáticas, ben polo seu peso conceptual, reclaman unha atención máis individualizada.

Con esta medida preténdese, ademais, incidir na motivación e na mellora da autoestima deste alumnado que dificilmente pode segui-lo ritmo de aprendizaxe da aula ordinaria con simples medidas de reforzo educativo. Os agrupamentos específicos poden facerese nunha das áreas de Lingua e Literatura, e en Matemáticas, así como en Ciencias da natureza e en Ciencias Sociais, Xeografía e Historia.

Consisten en facer desdobramentos transitorios que permitan nestas áreas constituir un grupo específico co alumnado de distintos grupos do mesmo nivel. En ningún momento supoñen a ampliación de liñas de centro.

O alumnado poderá permanecer no agrupamento o 100% do horario semanal que lle corresponda a estas áreas. En todo caso, o alumnado pertence a tódolos efectos a un grupo ordinario de referencia, polo que os agrupamentos específicos resultantes non deben superar o 40% do horario común do grupo.

Circular 9/1999 da Dirección de Ordenación Educativa e Formación Profesional

### **c) Apoio do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica e Audición e Linguaxe.**

O profesorado de apoio ao alumnado com necesidades educativas especiais, profesorado especialista en pedagogía terapéutica e en audición e linguaxe exercerán as súa funcións em tódalas etapas educativas que se impartan no centro desenvolvendo as seguintes funcións:

Participando na avaliación inicial do alumnado que acceda á ESO e, cando cumpra, naquelas sesións de avaliación que afecten a alumnado con n.e.e . Colaboración na elaboración, seguimento e avaliación das ACI, así como das medidas de reforzo, se é o caso, daquelas outras dirixidas á



atención á diversidade do alumnado. Prestándolle atención docente directa ao alumnado com n.e.e., atención que en xeral se prestará no grupo no que está integrado. A cualificación na materia do alumnado será responsabilidade do profesorado da área.

As intervencións específicas que sexan precisas por parte do profesorado de pedagogía terapéutica serán propostas e deseñadas polo departamento de orientación, en colaboración co profesorado da materia obxecto de apoio e do titor ou titora do grupo ó que pertence o/a alumno/a. A coordinación desas actuacións correspóndelle á xefatura de estudos do centro, e a súa autorización á Dirección do centro.

Normativa:

Artigo 7º da Orde do 24 de xullo de 1998 (DOG do 31 de xullo de 1998)

Decreto 229/2011 do 7 de decembro de 2011 (DOG do 21 de decembro de 2011)

#### **d) Flexibilización da duración do período de escolarización.**

A escolarización en educación secundaria obrigatoria poderá, excepcionalmente, aumentarse ou reducirse nun ano respecto do establecido con carácter xeral, en función das necesidades educativas especiais ou das altas capacidades do alumnado, respectivamente. En ningún caso se poderá permanecer en educación secundaria obrigatoria máis alá do ano natural en que se cumpran os dezanove anos, agás en unidades ou centros de educación especial, que se poderá prolongar ata o ano natural en que se cumpran os vinte e un de idade.

A escolarización do alumnado a tempo completo nunha unidade de educación especial poderá prolongarse un cuarto ano en educación secundaria obrigatoria, nos termos establecidos pola consellería con competencias en materia de educación e respectando o límite de 21 anos cumpridos no ano natural en que remata o curso escolar.

- **Medidas de aceleración para alumnado con sobredotación intelectual**

Supoñen unha flexibilización do período de escolarización. Esta medida excepcional baséase fundamentalmente na competencia curricular e poderase adoptar cando se considere que os obxectivos acadados pola alumna ou alumno superan os establecidos, pero tendo en conta tamén se é unha medida axeitada con respecto ás restantes facetas do seu desenvolvemento persoal. É unha medida que aparece recollida na lexislación galega con dúas posibilidades:

Por un lado, anticipar o inicio das etapas educativas.

Por outro, reducir a duración da escolaridade obrigatoria.

Esta resposta educativa só é aconsellable se, tras a aplicación doutras medidas de atención menos excepcionais, o alumno ou alumna conta coa axeitada madurez emocional e social, xa que do contrario pode aumentar a disonancia entre estes dous aspectos.

As medidas de aceleración deben ir acompañadas doutras de atención á diversidade para que non se traduzan nun mero adianto de curso. Precisa obrigatoriamente dunha avaliación psicopedagóxica realizada polos correspondentes especialistas para que se materialice a flexibilización, xunto co correspondente ditame de escolarización.

Normativa:

Orde do 28 de outubro de 1996 (DOG do 28 de novembro) polo que se regulan as condicións e o procedemento para flexibilizar a duración do período de escolarización obrigatoria do alumnado con nneeee asociadas a sobredotación intelectual.

- **Ámbito e flexibilización modular de ciclos formativos.**

De acordo co artigo 61 do Decreto 114/2010, do 1 de xullo, o alumnado con necesidades educativas especiais, consonte o establecido no artigo 73 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, poderá ser autorizado, cando as necesidades de apoio específico así o xustifiquen, para cursar os ciclos formativos en réxime ordinario



de xeito fragmentado por módulos, cunha temporalización distinta á establecida con carácter xeral.

Normativa:

*Orde do 27 de decembro de 2002. (DOG, 30/01/03).*

*Orde do 28 de outubro de 1996. (DOG, 28/11/1996)*

*Orde do 12 de xullo de 2011. (DOG do 15/7/2011).*

### **e) Programas de diversificación curricular.**

Os programas de diversificación curricular constitúen unha das medidas de atención á diversidade que se inspira, entre outros, no principio de flexibilidade para adecuar a educación á diversidade de aptitudes, intereses, expectativas e necesidades do alumnado. Posibilitan unha organización dos contidos, actividades e materias do currículo diferente á establecida con carácter xeral, así como unha metodoloxía específica que lle permita ao alumnado que acceda a estes programas adquirir as competencias básicas, alcanzar os obxectivos xerais da etapa e, polo tanto, obter o título de graduado en educación secundaria obrigatoria.

Estrutura dos programas.

1. O currículo dos programas de diversificación deberá incluír na súa estrutura os seguintes ámbitos e materias:

a) Un ámbito específico de carácter lingüístico-social, que incluírá elementos formativos seleccionados entre os obxectivos e contidos curriculares correspondentes ao terceiro e ao cuarto curso da etapa das materias de ciencias sociais, xeografía e historia, lingua galega e literatura e lingua castelá e literatura. A selección destes elementos formativos realizarase tendo en conta o seu carácter nuclear, a súa relevancia social e cultural, a súa funcionalidade e a súa capacidade para facilitar o desenvolvemento das competencias básicas e a consecución dos obxectivos xerais da etapa.

b) Un ámbito científico-técnico, que incluirá elementos formativos seleccionados entre os obxectivos e contidos curriculares correspondentes ao terceiro e ao cuarto curso da etapa das materias de matemáticas, bioloxía e xeoloxía e física e química. A selección destes elementos formativos realizarase tendo en conta o seu carácter nuclear, a súa relevancia social e cultural, a súa funcionalidade e a súa capacidade para facilitar o desenvolvemento das competencias básicas e a consecución dos obxectivos xerais da etapa.

c) As materias do terceiro curso: lingua estranxeira, educación plástica e visual e educación física.

d) As materias do cuarto curso: lingua estranxeira, música e educación física.

e) A materia de tecnoloxías, con carácter eminentemente práctico, que incluirá os contidos básicos correspondentes ás materias de tecnoloxías do terceiro curso e de tecnoloxía do cuarto. f) Unha materia optativa elixida entre aquelas que oferte o centro para os cursos terceiro e cuarto.

g) A materia de relixión, nas condicións establecidas para todo o alumnado.

2. As materias de música, educación plástica e visual, educación física e relixión, así como a optativa, serán cursadas co grupo de referencia.

Distribución horaria semanal dos programas.

O horario lectivo semanal das alumnas e alumnos que seguen un programa de diversificación curricular será de trinta e dúas horas distribuídas segundo o cadro que segue:

3º Curso

Materia: sesións.

Ámbito lingüístico-social: 9.

Ámbito científico-técnico: 9.

Lingua estranxeira: 3.

Educación plástica e visual: 2.

Tecnoloxías: 3.

Materia optativa: 2.

Educación física: 2.

Relixión: 1.

4º Curso

Materia: sesións.

Ámbito lingüístico-social: 8.

Ámbito científico-técnico: 8.

Lingua estranxeira: 3.

Música: 3.

Tecnoloxías: 3.

Materia optativa: 3.

Educación física: 2.

Relixión: 1.





Titoría: 1.

Titoría: 1

Cada ámbito específico será impartido por un único profesor ou profesora pertencente a un dos departamentos didácticos a que corresponda a atribución docente das materias que forman parte do ámbito, preferentemente con destino definitivo no centro.

O alumnado deberá encontrarse nalgunhas das seguintes situacións:

- Ter cursado 2º de ESO, non estar en condicións de promocionar e que xa repetise unha vez na etapa. (PDC de 2 anos)
- Tras cursar 3º de ESO non estar en condicións de promocionar. (PDC de 2 anos).
- Tras repetir 3º de ESO non superalo. PDC de 1 ano).
- Tras cursar 4º de ESO non titular e ter repetido unha vez na etapa, (PDC de 1 ano).

Grupos: O numero mínimo de alumnos será de 5 e o máximo de 10.

**Normativa:**

Decreto 133/2007 do 5 de xullo (DOG do 13 de xullo de 2007)

Orde do 30 de xullo de 2007 (DOG do 21 de agosto de 2007)



Orde do 6 de setembro de 2007 (DOG do 12 de setembro de 2007)

**f) Programa de cualificación profesional inicial.**

O obxectivo do PCPI é conseguir as competencias profesionais propias dunha cualificación profesional de nivel 1, ter a posibilidade dunha inserción sociolaboral satisfactoria e ampliar as súas competencias básicas para proseguir estudos nas diferentes ensinanzas por medio da superación da proba de acceso a ciclos medios; poda acceder directamente aos ciclos formativos de grao medio cando supere os módulos obrigatorios do programa ou obteña o título de graduado en educación secundaria obligatoria cando supere todos os módulos do programa.

Atendendo ao lugar de impartición dos módulos profesionais e dos módulos formativos de carácter xeral do primeiro curso, a oferta de programa é a **modalidade C mixta**, na que os módulos formativos de carácter xeral do primeiro curso se imparten en centros educativos e os módulos profesionais fóra deles.

Poderá cursar programas de cualificación profesional inicial, con carácter xeral, o alumnado que teña entre quince e vinte e un anos cumpridos dentro do ano do inicio do programa.

Normativa:

Decreto 133/2007 do 5 de xullo (DOG do 13 de xullo de 2007)

Orde do 6 de setembro de 2007 (DOG do 12 de setembro de 2007)

Orde do 13 de xullo de 2011 (DOG do 21 de xullo de 2011)

**g) Atención educativa ao alumnado que, por circunstancias diversas, presenta dificultades para unha asistencia continuada a un centro educativo.**

- **Atención educativa hospitalaria e domiciliaria.**



A atención educativa hospitalaria e/ou domiciliaria terán por finalidade a continuidade do proceso formativo do alumnado que curse ensinanzas de réxime xeral en modalidade presencial en centros sostidos con fondos públicos e que, por prescripción facultativa, debido a enfermidade ou lesión, non poida asistir con regularidade ao centro por un período prolongado de tempo. En todo caso, priorizarase a atención ao alumnado das etapas de ensino obrigatorio.

Será destinatario de atención educativa hospitalaria o alumnado que deba permanecer ingresado nun centro hospitalario, a tempo completo ou en hospitalización de día, nalgunha das seguintes situacións:

- a) Longa hospitalización: máis de trinta días.
- b) Media hospitalización: entre quince e trinta días.
- c) Curta hospitalización: menos de quince días.

O alumnado de longa e media hospitalización será quen reciba atención educativa en coordinación co centro de orixe, mentres que o de curta hospitalización poderá realizar no centro hospitalario actividades educativas de carácter xeral.

Será destinatario de atención educativa domiciliaria o alumnado escolarizado en centros sostidos con fondos públicos que deba permanecer convalecente no domicilio por un período de tempo superior a un mes. Igualmente, será obxecto desta atención o alumnado que padeza algunha enfermidade crónica que sexa a causa de faltas de asistencia ao centro de seis ou máis días continuados ao mes dentro dun período mínimo de seis meses.

A autorización da atención educativa domiciliaria correspóndelle á Administración educativa, de acordo co procedemento que se estableza.

A consellería con competencias en materia de educación determinará os recursos específicos que garantan a continuidade do proceso educativo do alumnado que precise atención educativa hospitalaria ou domiciliaria, así como



os criterios e procedementos para a súa atención e a coordinación interprofesional.

- **Alumnado menor sometido a medidas de responsabilidade penal.**

A escolarización do alumnado menor de idade a quen, por decisión xudicial, se lle impoñan medidas que afectan a súa escolarización realizarase de acordo co establecido no artigo 7 da Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores. En todo caso, respectarase o dereito á educación do alumnado en idade de escolarización obrigatoria.

- **Alumnado sometido a medidas de protección e tutela.**

A consellería con competencias en materia de educación desenvolverá accións de carácter compensatorio destinadas ao alumnado sometido a medidas de protección e tutela, asegurando o seu acceso e permanencia no sistema educativo. Na súa atención, propiciará a subscrición de convenios de colaboración e protocolos de actuación con outras administracións ou entidades sen ánimo de lucro, co fin de garantir o cumprimento destas medidas.

A escolarización do alumnado sometido a medidas de protección e tutela realizarase de conformidade co procedemento establecido con carácter xeral; este alumnado será considerado como alumnado con necesidade específica de apoio educativo por condicións persoais ou de historia escolar. Os centros docentes deben adoptar as medidas de atención á diversidade que procedan, para asegurar o seu proceso educativo.

A consellería con competencias en materia de educación garantiralle ao alumnado asignado a familias acolledoras unha praza escolar no centro educativo en que se escolarice outro alumnado dependente desas mesmas familias, fillas ou fillos ou outro alumnado acollido, sempre que no centro se impartan as ensinanzas que lle corresponde cursar.



Cando as medidas de protección e tutela supoñan un cambio de centro escolar, a súa tramitación e resolución levarase a cabo con carácter urgente.

- **Alumnado afectado por medidas de violencia de xénero e/ou acoso escolar.**

A consellería con competencias en materia de educación asegurará, dentro do seu ámbito competencial e de acordo co establecido no artigo 17 da Lei 11/2007, do 27 de xullo, para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero, a escolarización inmediata do alumnado que se vexa afectado por cambios de centro derivados de situacións de violencia de xénero. Así mesmo, os centros educativos prestarán atención especial á inclusión e normalización do dito alumnado.

Nos casos en que sexa necesario un cambio de centro por motivos de violencia ou acoso escolar, garantirase a escolarización inmediata do alumnado afectado.

- **Alumnado pertencente a familias itinerantes.**

Será destinatario desta atención aquel alumnado que, por razóns de itinerancia da súa familia, non poida asistir ao mesmo centro educativo de xeito continuado.

A consellería con competencias en materia de educación facilitará a escolarización deste alumnado nos centros do contorno onde itinere a súa familia ou representantes legais, nas condicións establecidas con carácter xeral para todo o alumnado e coas medidas de atención á diversidade que procedan, co fin de garantir a continuidade do seu proceso de aprendizaxe. O cambio, por razóns de itinerancia, dun centro educativo ao outro realizarase segundo o establecido para os traslados de centro, polo que o centro de orixe deberá facilitar ao centro de destino, logo de petición deste, a información pertinente.

- **Atención educativa a mozas embarazadas.**



A consellería con competencias en materia de educación, en cumprimento do establecido no artigo 5 da Lei 5/2010, do 23 de xuño, pola que se establece e regula unha rede de apoio á muller embarazada, arbitrará as actuacións ou medidas de apoio necesarias para facer posible a continuación dos estudos por parte da menor embarazada e, se é o caso, do futuro pai en idade de escolarización obrigatoria, de forma compatible coas exixencias derivadas do embarazo e coas obrigas da maternidade e da paternidade.

Os centros docentes deberán proporcionar ás menores embarazadas que cursen estudos de ensino obrigatorio e postobrigatorio a adecuación dos procesos de ensino e aprendizaxe ás súas necesidades durante o seu embarazo e nos dous anos seguintes ao parto, nos termos que estableza a consellería con competencias en materia de educación.

A menor de idade durante o proceso de xestación e, posteriormente, no caso de que se faga cargo da atención da súa filla ou fillo, terá dereito a ser autorizada, pola Administración educativa, para asistir intermitentemente ao centro en que está escolarizada, de acordo coas súas necesidades. Este dereito esténdese ao pai menor de idade que xustifique un comportamento de paternidade responsable

#### **h) Grupos de adquisición das linguas.**

Considerarase alumnado obxecto destas medidas aquel que tendo unha idade comprendida entre os 3 anos e o límite de escolarización obrigatoria proceda do estranxeiro e, trala correspondente avaliación, reúna algunha das necesidades educativas seguintes:

- a) descoñecemento das dúas linguas oficiais da nosa Comunidade Autónoma, galega e castelá.
- b) Desfase curricular de dous cursos ou máis, con respecto ó que lle correspondería pola súa idade.
- c) Presentar graves dificultades de adaptación ó medio escolar debidas a razóns sociais ou culturais.



Os grupos de adquisición das linguas son agrupamentos flexibles que teñen por finalidade, a través dunha atención individualizada, o impulso dunha formación inicial específica nas linguas vehiculares do ensino, de xeito que se posibilite a súa plena incorporación nas actividades de aprendizaxe pertencentes ó curso no que se atope escolarizado. Esta medida estará dirixida, polo tanto, ó alumnado que descoñeza completamente ámbalas linguas oficiais de Galicia.

O alumnado poderá formar parte dun destes grupos un tempo máximo dun trimestre, se ben a inspección educativa poderá autoriza-la ampliación excepcional dese período. En todo caso, o alumno incorporárase plenamente ó seu grupo ordinario no momento en que a xunta de avaliación considere superadas as súas necesidades educativas debidas ó descoñecemento das linguas.

Os grupos de adquisición das linguas poderanse desenvolver na educación primaria e na educación secundaria obrigatoria e, excepcionalmente, no último curso da educación infantil. O alumnado que forme parte dun grupo de adquisición das linguas deberá pertencer a unha mesma etapa educativa, sen necesidade de que estea escolarizado no mesmo curso ou ciclo.

### **Horarios.**

O horario semanal máximo de pertenza a un grupo de adquisición das linguas será de 24 períodos lectivos na educación secundaria obrigatoria. Non obstante, este horario deberase ir reducindo progresivamente a medida que o alumno vaia progresando no dominio da lingua vehicular da aprendizaxe.

Coa finalidade de facilita-la integración escolar e social do alumno, este permanecerá co seu grupo ordinario de referencia nas materias de educación física e educación artística, na educación primaria, e de educación física, música e educación plástica e visual, así como no período de tutoría, na educación secundaria obrigatoria. No caso do último curso da educación infantil e no primeiro ciclo de educación primaria, ademais das actividades específicas que se poidan desenvolver no grupo de adquisición das linguas tamén se levarán a cabo no contorno da aula ordinaria actividades de apoio á aprendizaxe da lingua.



## **Profesorado.**

O profesorado encargado na educación secundaria obrigatoria dos grupos de adquisición das linguas pertencerá preferentemente ás especialidades de tipo lingüístico. O titor deste alumnado será o que lle corresponda pola súa pertenza a un grupo ordinario e será o encargado da coordinación do equipo docente, asesorado, se é o caso, polo departamento de orientación. A avaliación das aprendizaxes específicas sobre a lingua será continua e servirá de referente para a toma de decisións sobre o horario de permanencia nos grupos ordinario e de adquisición das linguas. Durante o período de permanencia no grupo de adquisición das linguas os pais do alumno serán informados sobre o seu progreso na aprendizaxe específica de tipo lingüístico, así como no relativo á súa integración na vida do centro.

### **i) Grupos de adaptación da competencia curricular.**

Os grupos de adaptación da competencia curricular son agrupamentos flexibles que terán por finalidade, a través dunha atención individualizada, o progreso na súa competencia curricular, de xeito que se lle posibilite a plena incorporación nas actividades de aprendizaxe pertencentes ó curso no que se atope escolarizado. Esta medida estará dirixida, polo tanto, ó alumnado que presente un desfase curricular de dous ou máis cursos con respecto ó que lle correspondería pola súa idade.

A permanencia nestes grupos levarase a cabo nunha fracción da xornada escolar, principalmente coincidindo coas materias de carácter instrumental, podéndose estender ó longo de todo o ano escolar. Non obstante, o alumnado deberase incorporar plenamente ó seu grupo ordinario no momento no que a xunta de avaliación considere superadas as súas necesidades educativas debidas ó desfase curricular.

Os grupos de adaptación da competencia curricular só se poderán desenvolver no segundo e terceiro ciclo da educación primaria e na educación secundaria obrigatoria.





O alumnado que forme parte dun grupo de adaptación da competencia curricular deberá pertencer a unha mesma etapa educativa, sen necesidade de que pertenza ó mesmo curso ou ciclo.

### **Horarios.**

O horario semanal máximo de permanencia nestes grupos será de 8 períodos no segundo e terceiro ciclo da educación primaria, e de 10 na educación secundaria obrigatoria.

Tendo en conta que a finalidade dos grupos de adaptación da competencia curricular é conseguir que o alumnado poida incorporarse con normalidade ó seu grupo ordinario de referencia, en ningún caso o desenvolvemento das actividades do grupo de adaptación da competencia curricular poderá abranguela totalidade do horario semanal de cada unha das materias coas que coincide.

### **Profesorado.**

Na educación secundaria o profesorado encargado dos grupos de adaptación da competencia curricular pertencerá preferentemente a algunha das especialidades que correspondan ás materias obxecto de reforzo desa competencia.

Deberase establecer, polo profesor tutor do alumno, a coordinación entre o profesorado do grupo ordinario e o de adaptación da competencia curricular, especialmente no relativo ós aspectos de tipo metodolóxico, programación de actividades docentes e o establecemento dos criterios de avaliación do alumnado.

O profesorado que interveña nos grupos de adaptación da competencia curricular asistirá ás sesións de avaliación do seu alumnado. Sen embargo, a emisión das cualificacións corresponderá ó profesorado do grupo ordinario, tendo en conta a información que proporcione o profesorado anteriormente citado. Así mesmo, os pais ou persoas responsables do alumno serán informados sobre os seus progresos na superación do desfase curricular, así como sobre a súa integración na vida do centro.

## 5. DETERMINACIÓN DOS CRITERIOS PARA A ORGANIZACIÓN E DISTRIBUCIÓN DOS RECURSOS E A APLICACIÓN DAS MEDIDAS PROPOSTAS

### **Criterios organizativos e distribución de recursos:**

- Estas actuacións organízanse dentro do horario xeral do centro, flexibilizando o horario e o agrupamento do alumnado.
- Para conseguir a optimización dos recursos, é necesario unificar criterios de actuación entre o profesorado que intervén no proceso educativo do grupo, clarificando as funcións que corresponden ao titor/a, ao equipo de profesorado e, se é o caso, ao profesorado de apoio.
- As intervencións específicas, levadas a cabo polo especialista de pedagogía terapéutica, realizaranse naqueles casos de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, contando co informe previo da xefa do departamento de orientación.

O procedemento que se seguirá para pór en marcha as diferentes medidas de atención á diversidade será o seguinte:

Durante o curso anterior recabarase información sobre posibles necesidades detectadas nos grupos da ESO, a través das reunións da xefatura de estudos cos titores/as e a orientadora, dos resultados das probas de avaliación inicial de comezos de curso, das diferentes sesións de avaliación e dos resultados das probas de diagnóstico.

Aínda que en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten dificultades hai que establecer os apoios e reforzos oportunos, será na 3ª sesión de avaliación onde se concrete que medidas de atención á diversidade,



de cara ao próximo curso, garantirán unha resposta axeitada ás necesidades detectadas do alumnado.

Nesta reunión realízase a selección do alumnado para cada medida e comezase a informar ás familias.

No mes de setembro, tendo en conta os recursos materiais e persoais cos que vai dispor o centro, decídese as medidas de atención á diversidade de cara ao presente curso. Dita proposta formará parte da programación xeral anual.

Naqueles casos no que o alumnado se escolarice durante o curso, realizaráselle unha avaliación inicial por parte do equipo de profesorado. Se se detectan graves carencias no seu proceso de aprendizaxe, derivarase ao departamento de orientación (necesitarase o protocolo de derivación) para a realización dunha avaliación psicopedagóxica coa finalidade de identificar as necesidades educativas e poder establecer as medidas máis axeitadas.

## **6. CONCRECIÓN DAS ACTUACIÓNS DOS DISTINTOS PROFESIONAIS EN RELACIÓN ÁS MEDIDAS DESEÑADAS PARA O CENTRO**

### **INTERNOS:**

#### **Titor/a e equipo de profesorado:**

- Realizar a avaliación inicial a comezos de cada curso, coa finalidade de adecuar as ensinanzas de cada materia ás características do alumnado.
- Facer un seguimento xeral dos procesos de ensino-aprendizaxe para detectar as dificultades e as necesidades educativas coa finalidade de artellar respostas educativas coherentes e, demandar, no seu caso, os oportunos asesoramentos, reforzos e apoios.
- Coordinar coa xefa do departamento de orientación a intervención educativa do alumnado que presenten necesidades específicas de apoio educativo.



- Coordinar co demais profesorado do grupo o axuste dos programas, especialmente no referente ás respostas educativas ante as necesidades máis específicas de reforzo e apoio.
- Promover un contexto de colaboración coa familia, intercambiando información relevante que afecte á educación dos seus fillos e fillas.

### **Profesorado de apoio (PT e/ou AeL):**

- Participar na avaliación inicial do alumnado que acceda á educación secundaria obrigatoria e, cando cumpra, naquelas sesións de avaliación que afecten ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Colaborar, xunto coa xefa do departamento de orientación e o/a titor/a, na organización da atención do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Prestarlle atención docente directa ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, segundo o establecido na proposta do informe da orientadora do centro.
- Axudar ao profesorado da materia e/ou titor/a na identificación de posibles necesidades educativas do seu grupo.
- Colaborar na elaboración, seguimento e avaliación das adaptacións curriculares, así como das medidas de reforzo, se é o caso, e daquelas outras dirixidas á atención á diversidade.
- Colaborar na metodoloxía e avaliación a seguir co alumnado con dificultades.
- Participar na elaboración de material para traballar co alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Participar, de ser necesario, co titor/a nas reunións coas familias do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

### **Orientadora :**

- Participar na avaliación psicopedagóxica daquel alumnado que fose derivado polo profesorado e/ou nais, pais ou titores e titoras legais, a través do protocolo de derivación; así como realizar o informe psicopedagóxico no que se recolla,



analice e valore a información recollida no proceso da avaliación psicopedagóxica.

- Diseñar e elaborar os protocolos de demanda de avaliación psicopedagóxica, e dalos a coñecer á comunidade educativa.
- Elaborar o correspondente ditame de escolarización para aqueles casos onde se requira unha modalidade diferente e/ou recursos extraordinarios.
- Establecer a proposta de organización de atención ao alumnado por parte do profesorado especialista, coa participación do profesorado titor do alumnado e do propio profesorado de pedagogía terapéutica e/ou audición e linguaxe. Elevar esta proposta á xefatura de estudos.
- Asesorar ao equipo directivo sobre as medidas de atención á diversidade.
- Elaborar e poñer en práctica programas destinados á prevención e detección precoz de dificultades de aprendizaxe.
- Asesorar aos departamentos didácticos e profesorado en xeral nos procesos de axuste e desenvolvemento das concrecións curriculares, das programacións de curso, das medidas de reforzo educativo e nas adaptacións curriculares.
- Facilitar asesoramento a toda a comunidade educativa sobre as diferentes medidas e recursos para a atención do alumnado con necesidade específica de apoio educativo.
- Coordinar as actuacións levadas a cabo polo profesorado do centro así como dos profesionais de fóra do centro que interveñan na atención do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

#### **Equipo directivo :**

- Dispoñer e pór en marcha as medidas de atención á diversidade adecuadas ás necesidades detectadas e aos recursos dispoñibles.
- Coordinar todas as actuacións previstas, xunto co resto do profesorado, tendo en conta o establecido na proposta de concreción anual do plan xeral de atención á diversidade.
  - Velar polo cumprimento de tódalas actuacións establecidas neste Plan.

#### **EXTERNOS:**



Nos casos en que, por propia decisión das nais, pais e titores e titoras legais e/ou derivación do departamento de orientación, o alumnado estea sendo atendido por profesionais externos ao centro, estableceranse os contactos necesarios para intercambiar información relevante e buscar vieiros de comunicación coa finalidade de fixar estratexias de actuación conxuntas que redunden na mellora da resposta educativa do alumnado.

## **7. MECANISMOS DE COORDINACIÓN E COLABORACIÓN INTERNOS ASÍ COMO CON OUTRAS ETAPAS EDUCATIVAS E COS CENTROS ADSCRITOS EXTERNOS AO CENTRO**

Os mecanismos de coordinación e colaboración están vinculados coa estrutura organizativa e funcional do centro que garante a resposta ás necesidades do alumnado, e ten en conta as funcións que teñen os distintos servizos e profesionais que interveñen no ámbito da atención á diversidade.

### **Actuacións de colaboración e coordinación internas**

O modelo de coordinación e colaboración interna cobra vida nas seguintes actuacións:

- Reunións dos órganos de goberno
- Reunións dos órganos colexiados
- Reunións do Departamento de Orientación
- Reunións dos Departamentos Didácticos
- Reunións do equipo docente: avaliación inicial, sesións de avaliación e xuntanzas puntuais en función de necesidades concretas.
- Intercambio de información e a coordinación entre os profesionais que atenden ó ACNEAE, dentro e fóra do centro educativo.



- Reunións e contacto fluído dos titores coa orientadora.

O intercambio de información coas familias e as actuacións vinculadas a esta tarefa, tamén afectan á estrutura organizativa e funcional do centro e reflectense no apartado 8.

### Colaboración e coordinación con outras etapas educativas e cos centros adscritos

En relación ós centros adscritos resáltase:

- O contacto continuo da dirección do IES cos centros de Primaria adscritos, o cal facilita o fluxo de información sobre: admisión de alumnado, matrícula,...
- Reunións periódicas cos/as orientadores/as de Primaria para:
  - Propoñer actuacións conxuntas a realizar (as cales se contemplarán no plan de orientación anual).
  - Avaliar conxuntamente as actuacións realizadas e reflectilas na memoria anual, para que sirvan de punto de partida a novas actuacións.
  - Determinar o procedemento para a exención da 2ª Lingua Estranxeira.
  - Facilitar o intercambio de información sobre ACNEAE.
  - Colaborar na elaboración de protocolos que afecten á actuación de ambos Departamentos.
  - Compartir recursos (probos psicopedagóxicos, material bibliográfico, etc.)
  - Facilitar a transición do alumnado do último curso de primaria a 1º da ESO.



- Organización das Xornadas de Portas Abertas para o alumnado de 6º de primaria, coa finalidade de que coñezan o novo centro e tamén para as súas familias.
- Charlas e folletos informativos, dirixidas ó alumnado de 6º de primaria, sobre os cambios académicos que supón a introducción na ESO.
- Contacto cos centros que ofrecen unha opción formativa ou profesional ó noso alumnado unha vez rematada a ESO.

## **8. CANLES DE COLABORACIÓN COAS NAIS, PAIS OU TITORES E TITORAS LEGAIS DO ALUMNADO E COS DIFERENTES SERVIZOS EXTERNOS AO CENTRO**

Garantir una axeitada atención á diversidade esixe que existan vías fluídas, tanto internas como externas, de información e comunicación en distintos ámbitos e niveis.

Para dar resposta á diversidade consideranse esenciais todas aquelas actuacións organizativas que repercutan no proceso de ensino e aprendizaxe. Da mesma maneira, hai que facilitar que todos os profesionais teñan fácil acceso ós medios de comunicación (ordenador, fax, teléfono, carta,...) e deseñar os protocolos necesarios que faciliten o intercambio de información (parte de comunicación de faltas de asistencia, partes de incidencias, informe escolar, modelo de solicitude de demanda de intervención,...).

Algunhas das iniciativas que ilustran o modelo de comunicación e intercambio de información coas familias fanse visibles a través das seguintes actuacións:

- Reunión inicial (setembro/outubro) para dar información sobre o comezo do novo curso: presentación do equipo directivo e do profesorado do centro, información sobre a organización e funcionamento do centro.
- Contacto das familias co profesorado: hora de atención a pais e nais.





- Contacto bidireccional (alumnado-profesorado): hora de atención a alumnado
- Os pais e nais terán Información diaria/semanal a través da axenda e trimestral a través do Boletín de notas.
- Comunicación ás familias para solicitar a súa autorización no referente a: PDC, PCPI, AC, ....
- Coordinación entre os profesionais que atenden ó ACNEAE

**En canto ós servizos externos, resaltanse os seguintes aspectos:**

- As reunións axustanse ós horarios e teñen en conta as funcións dos distintos profesionais.
- Da intervención colaborativa cos Servizos Sociais do concellos de Ribeira destacase o contacto periódico xa que a través deles o centro conecta cas problemáticas individuais do alumnado, controla a súa asistencia, establece pautas de intervención conxuntas, etc.
- A colaboración cos Servizos Sanitarios levase a cabo a petición das familias, para facilitar que o intercambio de información favoreza a intervención máis axeitada ás necesidades do alumno/a.
- Asesoramento e colaboración con Asociacións que traballan con alumnado con necesidades educativas fundamentalmente con AMBAR (Asociación de Minusválidos da Barbanza), AMICOS e o CAD (Centro Integral de Atención á Discapacidade) do concello da Pobra do Caramiñal.
- Colaboración do Departamento de Orientación co EOE de A Coruña.
- Colaboración nas demandas do Servizo de Asesoría de Orientación da Consellería de Educación (ex. Drdoriente)
- Colaboración do Departamento de Orientación co Servizo de Inspección Educativa, facilitando a información que este demanda e realizando aquelas outras tarefas asignadas ás funcións da xefatura de departamento.

**Para promover a implicación das nais, pais ou titores e titoras legais do alumnado realizaranse as seguintes actuacións:**



- Reunión inicial (setembro/outubro) para dar información sobre o comezo do novo curso: presentación do equipo directivo e do profesorado do centro, información sobre a organización e funcionamento do centro.
- Entrevistas periódicas mantidas co titor/a ao longo do curso para facer o seguimento académico.
- Cuestionarios de inicio de curso para coñecer datos do contorno socio-familiar do alumnado, hábitos de estudo, ocio e tempo de lecer, características persoais do propio alumnado.
- Charlas informativas relacionadas co ámbito da orientación académica: tránsito da etapa de primaria a ESO, opcións académicas e profesionais dos seus fillos e fillas ao rematar a ESO, información de outras opcións para o alumnado que se atopa en grave risco de abandono escolar.
- Reunións puntuais coa orientadora por demanda das nais, pais e titores e titoras legais do alumnado e colaboración na avaliación psicopedagóxica, cando se estime oportuna, así como tamén no propio proceso de avaliación inicial.
- Participación a través do páxina web do instituto.

Cos servizos externos ao centro:

- Colaboración con servizos sociais do concello para facer o seguimento daqueles casos que se atopan en situación de desvantaxe social.
- Colaboración cos servizos sanitarios de Ribeira -Centro de saúde, Hospital da Barbanza, Unidade de Atención a Drogodependencias do concello de Ribeira, a Asociación Renacer de prevención de drogodependencias) e o servizo de saúde mental do Hospital Clínico de Santiago.
- Colaboración co Equipo de Orientación Específico da Coruña.

## **9. PROTOCOLOS PARA A SOLICITUDE E/OU AUTORIZACIÓN DAS MEDIDAS EXTRAORDINARIAS.**



## **ADAPTACIÓN CURRICULAR INDIVIDUALIZADA (ACI)**

### **Proceso de elaboración**

Para levar a cabo a adaptación curricular en calquera das áreas ou materias do currículo, os centros deberán realizar unha **avaliación diagnóstica** na que se recollerán datos relevantes sobre a situación sociofamiliar do alumno ou alumna e sobre o seu proceso de aprendizaxe, aportados tanto polo equipo educativo responsable do alumno ou alumna, como pola orientadora do centro e o equipo psicopedagóxico de apoio ou calquera outro profesional que estea participando na atención ao devandito alumno ou alumna.

Os centros deberán realizar unha **reunión coordinada pola xefatura de estudos** á que asistirán o/a titor/a, o profesorado que imparte as áreas ou materias que se consideran obxecto de adaptación curricular e os profesionais que participaron na avaliación diagnóstica. Nesta reunión decidirse a pertinencia da adaptación curricular, así como aqueles elementos do currículo que, se é o caso, deberán ser modificados.

Elaborarase a adaptación do currículo de referencia nas áreas ou materias acordadas.

### **Documento de adaptación curricular**

Os datos obtidos na avaliación diagnóstica reflectiranse nun documento de adaptación curricular no que se que consignará a información relativa a:

- Datos persoais do alumno ou da alumna.
- Datos físicos e de saúde.
- Datos psicosociais máis relevantes.
- Datos do contorno sociofamiliar.
- Datos do contorno escolar.
- Datos pedagóxicos.
- Profesionais participantes.

### **Solicitude e autorización.**

O director ou directora do centro enviará a proposta de adaptación curricular ó correspondente servicio provincial de inspección, que emitirá un informe.

### **Rexistro.**

A avaliación diagnóstica, o documento de adaptación curricular e o informe do servizo da inspección educativa formarán parte do expediente do alumno ou da alumna e terán carácter confidencial.

### **Avaliación.**

A avaliación do alumnado que siga unha adaptación curricular farase en función dos criterios de avaliación individualizados establecidos nela, sen prexuízo de que para efectos de promoción o referente sexan sempre os obxectivos establecidos para a etapa correspondente.

A adaptación curricular reflectirase como AC (adaptación curricular) no expediente académico do alumno ou alumna, no informe ós pais ou responsables legais.

### **Revisión.**

As adaptacións curriculares revisaranse periodicamente, polo menos unha vez ó remate de cada curso. As posibles modificacións só requirirán unha nova autorización no caso de que se produzan en referencia ós obxectivos e ós criterios de avaliación do ciclo ou curso sobre o que se elaborara a adaptación.

### **Relación coas familias**

As familias dos alumnos ou alumnas que sigan algunha adaptación curricular recibirán a información pertinente das decisións adoptadas sobre a mesma. No caso de desacordo poderán reclamar perante o director ou directora do centro e, de persistir na súa desconformidade, perante o servizo de inspección correspondente, que deberá resolver.

## **AGRUPAMENTOS FLEXIBLES**

### **Protocolo de actuación:**

Proposta razoada do equipo de profesores do grupo ao que pertence o alumno ou alumna expresada nun **informe do titor ou titora**.

Información ós pais e o alumno por parte do titor ou titora.



Decisión de incorporación -acta- tomada pola comisión formada pola xefatura de estudos, xefa do departamento de orientación e titores ou titoras do alumnado proposto.

Elaboración das programacións didácticas adaptadas por parte dos correspondentes departamentos didácticos.

Outro alumnado:

Conformidade do alumno/a, a dos seus pais ou representacións legais

Envío da proposta por parte da Dirección do centro á Inspección Educativa para a súa autorización. Esta proposta incluírá: selección do alumnado indicando os criterios aplicados, horario, profesorado que se vai a encargar da docencia, as áreas nas que se van a constituir agrupamentos específicos, así como as correspondentes programación didácticas adaptadas.

Estas programacións partirán dos obxectivos e contidos mínimos establecidos no proxecto curricular do centro e da programación de aula e, cando sexa preciso, dos obxectivos e contidos do 3º ciclo de educación primaria. Deberase primar o carácter práctico e funcional dos contidos.

### **APOIO DO PROFESORADO DE PT E/OU AL**

#### **Protocolo de actuación:**

Solicitud de apoio por parte do profesorado indicando o motivo a través dun informe.

Información á familia a través do titor ou titora.

Proposta de apoio do departamento de orientación.

Información á Xefatura de Estudos.

Autorización da Dirección.

### **FLEXIBILIZACIÓN DA DURACIÓN DO PERÍODO DE ESCOLARIZACIÓN.**



---

## Procedemento de solicitude e autorización de flexibilización modular nos ciclos.

Logo de comezado o curso académico e realizada a sesión de avaliación inicial a que se refire o artigo 28 desta orde, a dirección do centro presentará a oportuna solicitude no servizo territorial de inspección educativa correspondente para que se emita informe ao respecto. Á solicitude deberáselle xuntar a seguinte documentación:

a) Informe que xustifique a necesidade da medida, elaborado polo Departamento de Orientación do centro en colaboración co profesor ou a profesora que exerzan a titoría.

b) Conformidade expresa do pai e da nai, ou de quen dispoña da titoría legal do alumno ou da alumna, en caso de ser menor de idade, ou a súa propia, se é maior de idade.

c) Fotocopia compulsada do expediente académico.

d) Proposta da nova distribución horaria para cursar as ensinanzas e, de ser o caso, as oportunas medidas de reforzo educativo.

O Servizo Territorial de Inspección Educativa remitiralle toda a documentación, xunto co seu informe, ao xefe ou á xefa territorial, a quen corresponderá a autorización ou a denegación da flexibilización. Por iniciativa do Servizo Territorial de Inspección Educativa, poderáselle requirir ao equipo de orientación específico, a elaboración dun informe complementario que motive a resolución.

*Prazos no procedemento de flexibilización:* O prazo para presentar as solicitudes de flexibilización perante o Servizo Territorial de Inspección Educativa será ata o 31 de outubro de cada curso académico.

A resolución da autorización da flexibilización comunicáraselle ao centro no prazo de dez días contados a partir do día seguinte ao da súa recepción, para a súa comunicación á persoa interesada.

## **PROGRAMAS DE DIVERSIFICACIÓN CURRICULAR (PDC)**

Procedemento para a proposta de incorporación do alumnado e a solicitude do PDC.

Para determinar a incorporación dun alumno ou alumna a un programa de diversificación curricular, seguirase o proceso seguinte:

a) Proposta razoada do equipo de profesores do grupo ao que pertence o alumno ou alumna, expresada mediante un informe individualizado, elaborado pola persoa titora, que será remitido ao departamento de orientación e no cal se fará constar:

- A competencia curricular do alumno ou alumna en cada materia.
- As dificultades de aprendizaxe presentadas.
- As medidas de atención á diversidade aplicadas.
- Os motivos polos que o equipo docente considera a conveniencia de que o alumno se integre nun programa de diversificación curricular.

b) A xefatura do departamento de orientación procederá a realizar un informe en que se incluírán as conclusións da avaliación psicopedagóxica, o resultado da reunión da persoa titora ou orientadora co alumno ou alumna, cos pais e nais ou representantes legais, para formularlles a conveniencia da súa incorporación a un programa de diversificación curricular.

Deixarase constancia escrita da opinión dos pais ou representantes legais.

c) Posteriormente unha comisión formada pola xefatura de estudos, a xefatura do departamento de orientación e a persoa titora da alumna ou alumno valorará os informes emitidos e as opinións da alumna ou alumno e dos seus pais ou representantes legais e tomará a decisión que coide conveniente sobre a incorporación ao programa de diversificación curricular.

d) Envío, no mes de setembro, da proposta ao servizo provincial de Inspección Educativa para a súa autorización.

## **PROGRAMAS DE CUALIFICACIÓN PROFESIONAL INICIAL (PCPI)**



### ***Procedemento de incorporación ao programa.***

Para determinar a incorporación a un programa de cualificación profesional inicial do alumnado escolarizado na educación secundaria obrigatoria no curso anterior ao do inicio do programa, será imprescindible a conformidade do alumno ou da alumna, a do seu pai e a da súa nai, ou a de quen teña asignada a súa representación legal, e seguirase o proceso seguinte:

a) Elaboración polo titor ou a titora dun informe individualizado que conteña a proposta razoada do equipo do profesorado do grupo ao cal pertence o alumno ou a alumna na cal se considere que é a mellor opción para alcanzar os obxectivos da etapa de educación secundaria obrigatoria, que será remitido ao Departamento de Orientación. Nel farase constar:

- A competencia curricular do alumno ou da alumna en cada materia.
- As dificultades de aprendizaxe presentadas.
- As medidas de atención á diversidade aplicadas.
- Os motivos polos cales o equipo docente considera a conveniencia de que o alumno ou a alumna se integren nun programa de cualificación profesional inicial.

b) Realización por parte da xefatura do Departamento de Orientación dun informe en que se inclúan as conclusións da avaliación psicopedagóxica.

c) No caso do alumnado maior de 16 anos ou que os cumpra no ano de inicio do programa, corresponderalle á dirección do centro, unha vez valorada a documentación anterior, a resolución sobre a autorización da proposta de incorporación ao programa.

d) No caso de alumnado en idade de escolarización obrigatoria, realizarase a proposta de incorporación ao programa por parte da dirección do centro á vista dos informes anteriores, que será remitida, xunto co informe da titoría e o informe do Departamento de Orientación, ao servizo territorial de inspección educativa.

e) Corresponderalle ao servizo territorial de inspección educativa, unha vez valorada a documentación anterior, a resolución sobre a autorización da proposta de incorporación ao programa do alumnado en idade de





escolarización obrigatoria, que se deberá remitir ao centro educativo antes do remate do período de admisión.

f) O centro remitirá ao servizo territorial de inspección educativa unha relación do alumnado proposto para realizar un programa de cualificación profesional inicial, con indicación da data de nacemento e do curso da educación secundaria obrigatoria que lle correspondería cursar de non ser proposto para realizar o programa.

O centro remitiralles unha comunicación aos pais, ou a quen teña asignada a representación legal do alumno ou da alumna, na cal se indicará a concesión ou denegación da autorización.

Para autorizar a incorporación a un programa de cualificación profesional inicial do resto de alumnado, exixirase exclusivamente a conformidade do alumno ou da alumna, a do seu pai e a da súa nai, ou a de quen teña asignada a súa representación legal.

A autorización a que se refiren os puntos anteriores permitirá a matrícula nun programa de cualificación profesional inicial, que quedará condicionada á existencia de prazas vacantes e, de ser o caso, ao establecido na disposición adicional segunda desta orde.

### ***Procedemento de admisión.***

Para a adxudicación de prazas, terá prioridade o alumnado matriculado no curso anterior no centro.

### ***Alumnado con necesidades educativas especiais.***

O alumnado con necesidades educativas especiais que curse un PCPI incorporárase, con carácter xeral, co resto do alumnado matriculado no programa.

Cando as necesidades de apoio específico así o xustifiquen, este alumnado poderá ser autorizado para cursar o programa de cualificación profesional inicial de xeito fragmentado por módulos, cunha temporalización distinta á establecida con carácter xeral ou, excepcionalmente, de xeito fragmentado no tempo cunha ampliación a dous anos e mantendo a carga semanal prevista para o conxunto de módulos para cada curso académico.



## ATENCIÓN EDUCATIVA AO ALUMNADO QUE, POR CIRCUNSTANCIAS DIVERSAS, PRESENTA DIFICULTADES PARA UNHA ASISTENCIA CONTINUADA A UN CENTRO EDUCATIVO.

### **Protocolo de actuación:**

- Solicitude da medida a instancia dos seus pais/nais ou titores legais
- Realización do programa individualizado de atención educativa
- Solicitude á xefatura territorial a través da Inspección

## GRUPOS DE AQUISICIÓN DAS LINGUAS

### **Protocolo de actuación:**

- Avaliación inicial coa emisión dun informe sobre a competencia lingüística do alumno.
- Informe psicopedagóxico (se procede),
- Proposta de horario de permanencia no grupo. (será dun máximo de 24 horas semanais e o alumno deberá permanecer co seu grupo ordinario de referencia nas materias de educación física, música, educación plástica e visual, así como no período de titoría).
- Información á familia.
- Solicitude de autorización á Inspección por parte da dirección do centro.

### **Avaliación inicial do alumnado.**

A determinación das necesidades de cada alumno realizarase a través da avaliación inicial que se leva a cabo con carácter xeral no momento da incorporación ó sistema educativo, segundo o establecido nos artigos 13 e 17 da Orde do 27 de decembro de 2002. De se-lo caso, correspóndelle ao departamento de orientación a realización da avaliación psicopedagóxica correspondente.

## **GRUPOS DE ADAPTACIÓN DA COMPETENCIA CURRICULAR.**

### **Protocolo de actuación:**

- Avaliación inicial coa emisión dun informe sobre a competencia curricular do alumno.
- Informe psicopedagógico (se procede).
- Proposta de horario de permanencia no grupo. (será dun máximo de 10 horas semanais, principalmente coincidindo coas materias de carácter instrumental. O alumno deberá permanecer co seu grupo ordinario de referencia no resto de materias.
- Información á familia.
- Solicitud de autorización á Inspección por parte da dirección do centro.

## **EXENCIÓN DA 2ª LINGUA ESTRANXEIRA**

### **Protocolo de actuación:**

- Proposta do equipo de profesores do curso anterior.
- Conformidade por escrito do alumno e os seus pais.
- Informe da persoa titora do curso ou etapa anterior que explicitará o motivo da medida.
- No caso de alumnado de nova incorporación ó centro: revisión da medida na xunta de avaliación inicial.
- Autorización da dirección do centro.

## **10. PROCESOS DE SEGUIMIENTO, AVALIACIÓN E MEMORIA**

A avaliación deste plan efectuarase a dous **niveis**:

- Avaliación dos resultados obtidos polo alumnado que participou nas diferentes actuacións e medidas de atención á diversidade.
- Avaliación da concreción do plan anual de atención á diversidade.

**Os criterios** de avaliación para determinar a calidade do plan de atención á diversidade son:

- x Adecuación do plan ás necesidades reais do centro.
- x Logros acadados no referente aos obxectivos previstos.
- x Adecuación da temporalización.
- x Nivel de colaboración e participación dos distintos estamentos da comunidade educativa.
- x Nivel de colaboración e participación dos servizos externos ao centro.
- x Grao de implicación dos responsables no seu desenvolvemento.

Con estes datos, ao final de cada curso, o departamento de orientación elaborará a correspondente memoria do plan xeral de atención á diversidade, establecendo, de ser o caso, as pertinentes propostas de mellora. Esta memoria incorporárase á memoria do departamento de orientación e, en consecuencia, á memoria anual do centro.

**O proceso a seguir é:**

- x Análise e valoracións a través das reunións dos tutores/as coa orientadora.
- x Análise e valoración nas reunións dos departamentos didácticos.
- x Seguimento a través das reunións do departamento de orientación.
- x Posta en común na Comisión de Coordinación Pedagóxica.
- x Elevación de conclusións e posibles modificacións ao Claustro para o seu coñecemento.

**A temporalización:**



- **Avaliación inicial:** A revisión do plan realizarase a principios de curso, atendendo ás conclusións recollidas e obtidas na avaliación do curso pasado e as circunstancias existentes en ese momento.
- **Avaliación continua:** Ao longo do curso, o equipo directivo e o departamento de orientación irán facendo un seguimento do desenvolvemento do plan para introducir os axustes necesarios.
- **Avaliación final:** O obxectivo desta avaliación será o de analizar cunha periodicidade anual, preferentemente ao final de cada curso, a adecuación deste á realidade do centro, e deseñar as modificacións pertinentes en canto a alumnado e recursos humanos e materiais previstos para o curso seguinte.

**Os instrumentos** para a recollida de datos serán: intercambios orais, escalas, cuestionarios e entrevistas, entre outros. Estes serán aplicados ás persoas implicadas no seu deseño e/ou desenvolvemento (departamentos, titores/as, profesorado), como os seus destinatarios (alumnado, nais e pais).